

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 58 0 Rs 184441 25 Rev 2
Sarajevo, 20.03.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sanele Kovač-Grabonjić, kao predsjednice vijeća, Gorana Nezirovića i Sanje Jaramaz-Dedić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja V.M. iz M., ul. ..., koga zastupaju punomoćnici Marko Raguž i Danijel Raguž, advokati iz Mostara, protiv tuženog JP Elektroprivreda HZ HB d.d. Mostar, ul. Mile Budaka 106A, Mostar, koga zastupa punomoćnica B.V., zaposlenica tuženog, radi poništenja odluke i isplate, vrijednost spora 250.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj: 58 0 Rs 184441 24 Rsž 3 od 28.11.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj 20.03.2025. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova nastalih u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Stavom prvim izreke prvostepene presude Općinskog suda u Mostaru broj: 58 0 Rs 184441 19 Rs 2 od 11.03.2021. godine utvrđeno je da je nezakonito i ništavo rješenje o rasporedu tužitelja broj I-9824/16 od 07.11.2016. godine kao i Odluka o odbijanju zahtjeva za zaštitu prava br. I-10857/16 od 08.12.2016. godine, te se navedeno rješenje i Odluka poništavaju.

Stavom drugim izreke prvostepene presude naloženo je tuženom da tužitelju na ime neisplaćene plaće za period od 08.12.2016. godine do 09.12.2020. godine isplati iznos od 197.722,46 KM sa zakonskom zateznom kamatom kako je to bliže navedeno u izreci prvostepene presude.

Stavom trećim izreke prvostepene presude naloženo je tuženom da u korist tužitelja Federalnom zavodu PIO Mostar, za isti vremenski period, uplati doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 70.302,43 KM.

Stavom četvrtim izreke prvostepene presude naloženo je tuženom da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.334,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.03.2021. godine pa do isplate.

Stavom petim izreke prvostepene presude odbaćen je tužbeni zahtjev (pravilno: odbačena tužba) kojim je tužitelj tražio da se utvrdi da je nezakonita i ništava odluka o otkazu ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu tuženog broj I-9825/16 od 07.11.2016. godine te da se utvrdi da je nezakonita i ništava ponuda-ugovor o radu na neodređeno vrijeme između tuženog i tužitelja.

Stavom petim izreke prvostepene presude odbijen je tužbeni zahtjev kojim je tužitelj tražio da mu tuženi isplati otpremninu zbog otkaza ugovora o radu u iznosu od

198.511,38 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 08.11.2016. godine pa do isplate.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 58 0 Rs 184441 21 Rsž 2 od 05.10.2022. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana, dok je žalba tuženog uvažena i prvostepena presuda preinačena tako što je tužbeni zahtjev tužitelja odbijen u cijelosti kao neosnovan te tužitelju naloženo da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.669,60 KM. Istom presudom odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova nastalih u povodu žalbe.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije BiH broj 58 0 Rs 184441 22 Rev od 24.04.2024. godine revizija tužitelja protiv drugostepene presude je usvojena, drugostepena presuda ukinuta i predmet vraćen drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Stavom prvim izreke drugostepene presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 58 0 Rs 184441 24 Rsž 3 od 28.11.2024. godine žalba tuženog je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu iz tački (stavova) I, II i III izreke potvrđena, dok su stavom drugim izreke drugostepene presude žalbe tužitelja i tuženog na odluku o troškovima postupku djelimično uvažene i u tom dijelu prvostepena presuda preinačena na način da su tužitelju dosuđeni ukupni troškovi parničnog postupka u iznosu od 2.202,00 KM, dok su u ostalom dijelu žalbe odbijene i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tuženi i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji i drugostepena presuda preinači tako da se tužbeni zahtjev odbije u cijelosti ili tužba tužitelja odbaci.

U podnesenom odgovoru na reviziju tužitelj je osporio osnovanost revizijskih prigovora i predložio da se revizija odbije kao neosnovana, uz obavezivanje tuženog na naknadu troškova sastava odgovora na reviziju.

Nakon što je ispitao drugostepenu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu: ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora o radu.

Prvostepeni sud je, u bitnom, utvrdio slijedeće činjenično stanje:

Tužitelj je dugogodišnji radnik tuženog, a na osnovu ugovora o radu na neodređeno vrijeme od 05.10.2009. godine obavljao je poslove savjetnika generalnog direktora u organizacionoj jedinici Direkcija. Dolaskom nove Uprave, u cilju nove organizacije posla, tuženi je dana 30.09.2016. godine usvojio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji poslova i sistematizaciji radnih mjesta organizacionih jedinica: direkcija društva, ekonomski poslovi, pravni poslovi i razvoj (u daljem tekstu: Pravilnik).

¹ „Službene novine F BiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Navedenim Pravilnikom ukinuto je i radno mjesto savjetnika generalnog direktora u Direkciji tuženog. Odlukom člana 4. Pravilnika određeno je da isti stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči društva (objavljen dana 30.09.2016. godine), a da će se početi primjenjivati od 01.12.2016. godine.

Rješenjem od 07.11.2016. godine tuženi je tužitelja rasporedio u organizacionu jedinicu Proizvodnja električne energije, Ured izvršnog direktora, na radno mjesto rukovodioca tehničkih poslova, uz konstataciju da će se tužitelju ponuditi sklapanje ugovora o radu pod izmijenjenim uslovima za obavljanje novog posla, koji će se primjenjivati od 01.12.2016. godine.

Odlukom o otkazu Ugovora o radu s ponudom izmijenjenog Ugovora o radu broj I-9825/16 od 07.11.2016. godine tužitelju je otkazan ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj I 8902/09 od 05.10.2009. godine zaključno sa danom 30.11.2016. godine (tačka 1.); istovremeno mu je ponuđeno sklapanje novog ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima za obavljanje poslova radnog mjesta Rukovoditelj tehničkih poslova, rukovoditelj 4, u Organizacionoj jedinici Proizvodnja električne energije, Ured izvršnog direktora i dostavljen mu ugovor o radu pod izmijenjenim uvjetima (tačka 2.); utvrđeno da ukoliko radnik u roku od osam dana od dana dostavljanja Odluke o otkazu ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu ne prihvati ponuđeni ugovor, prestaje mu radni odnos u Društvu uz otkazni rok od 30 dana, koji se računa od dana dostavljanja ove odluke (tačka 3.); kao i da ova odluka stupa na snagu danom donošenja (tačka 4.). Tužitelj nije prihvatio i potpisao ponuđeni ugovor o radu.

Odlukom tuženog broj I-10857/16 od 08.12.2016. godine odbijen je zahtjev tužitelja za zaštitu prava iz radnog odnosa od 30.11.2016. godine, izjavljen na odluku o otkazu ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu broj I-9825/16 od 07.11.2016. godine i ugovor o radu broj II-3231/16 od 07.11.2016. godine (tačka 1.); potvrđena je Odluka o otkazu ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora (tačka 2.); te utvrđeno da tužitelju prestaje ugovor o radu na neodređeno vrijeme od 05.10.2009. godine, a time i radni odnos u društvu zaključno sa danom 08.12.2016. godine (tačka 3.); kao i da je ova odluka konačna (tačka 6.).

Prije donošenja navedene Odluke tuženi je o svojoj namjeri, dopisom od 07.10.2016. godine, upoznao vijeće zaposlenika, koje je na sastanku od 19.10.2016. godine zaključilo da premještanjem tužitelja na novo radno mjesto nije ugroženo nijedno njegovo pravo iz radnog odnosa. U vrijeme donošenja odluke o otkazu ugovora o radu tužitelj je bio u životnoj dobi od preko 55 godina života.

U iznesenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji prvostepeni sud je zaključio da je sporna Odluka o otkazu ugovora o radu od 07.11.2016. godine nezakonita jer je donesena na osnovu Pravilnika koji je bio u primjeni tek od 01.12.2016. godine, do kada je radno mjesto savjetnika generalnog direktora postojalo, pa tuženi stoga nije ni mogao, prije početka primjene novog pravilnika, rasporediti tužitelja na nove poslove, pa je stoga utvrdio da je nezakonita i Odluka tuženog broj I-10857/16 od 08.12.2016. godine. U prilog navedenom pravnom zaključku prvostepeni sud se pozvao na pravni stav kojeg je ovaj revizijski sud izrazio u odluci br. 58 0 P 045862 10 Rev od 08.12.2011. godine.

Prethodno navedenom pravnom zaključku, prvostepeni sud je zaključio da je tuženi tokom postupka dokazao da je prilikom donošenja sporne odluke o otkazu postupio u skladu sa odlukom člana 99. Zakona o radu u vezi sa članom 23. i 24. Zakona o vijeću zaposlenika, odnosno ispunio obavezu konsultovanja sa svojim vijećem zaposlenika.

Na raspravi koju je održao u skladu sa odredbom člana 217. stav 2. ZPP drugostepeni sud je dodatno utvrdio slijedeće činjenično stanje:

Dopisom broj I-9139/16 od 07.10.2016. godine tuženi je od vijeća zaposlenika zatražio konsultacije u vezi premještaja tužitelja na novo radno mjesto. U dopisu je navedeno da je dosadašnje radno mjesto tužitelja ukinuto te da tuženi namjerava tužitelja zbog organizacionih razloga rasporediti na radno mjesto Rukovoditelj tehničkih poslova-rukovoditelj 4 u Uredu Izvršnog direktora. U dopisu je navedeno da je odredbama člana 23. Zakona o vijeću zaposlenika propisana obaveza poslodavca da prije donošenja odluke značajne za prava i interese uposlenika obavezno konsultuje vijeće uposlenika o namjeravanoj odluci, koja se, između ostalog, odnosi i na premještaj, pa shodno navedenom tuženi obavještava vijeće zaposlenika o namjeravanoj odluci premještaja tužitelja.

Vijeće zaposlenika se očitovalo povodom dopisa tuženog svojim dopisom od 20.11.2016. godine, iz čijeg sadržaja proizilazi da je dana 19.10.2016. godine održana 11. sjednica vijeća zaposlenika, na kojoj je predsjednik vijeća zaposlenika izložio sadržaj dopisa tuženog, te naveo da nije sazivao sjednicu vijeća zaposlenika smatrajući da premještaj jednog radnika na drugo radno mjesto nije od značaja da bi o istom raspravljalo Glavno vijeće zaposlenika iz razloga što navedenom zaposleniku nije ugroženo niti jedno pravo iz radnog odnosa, pa je u dopisu zaključeno da se premještaj tužitelja može provesti.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje drugostepeni sud je zaključio da je odluka o otkazu nezakonita jer je tuženi propustio da u skladu sa odredbom člana 26. Zakona o vijeću zaposlenika zatraži saglasnost od vijeća zaposlenika za davanje otkaza zaposleniku koji je u vrijeme otkaza bio stariji od 55 godina života.

Neosnovano tuženi prigovara u reviziji da je drugostepena presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 2. tačka 12. u vezi sa članom 67. stav 1. tačka 2. ZPP, kao i povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 1. u vezi sa članovima 148. stav 1. i 150. stav 3. ZPP.

U odnosu na revizijski prigovor da je u konkretnom slučaju odlučeno o neblagovremenoj tužbi, koju je zbog toga trebalo odbaciti primjenom odredbe člana 67. stav 1. tačka 2. ZPP, ovaj sud ocjenjuje da je drugostepeni sud pravilno primijenio odredbe člana 114. Zakona o radu F BiH² kada je zaključio da je tužba blagovremena. Naime, u tužbi koju je podnio dana 19.12.2016. godine tužitelj je postavio i zahtjev za utvrđenje nezakonitosti Odluke o otkazu ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu broj I-9825/16 od 07.11.2016. godine. Drugostepeni sud je svojim rješenjem od 20.12.2019. godine ukinuo prvostepenu presudu od 16.04.2018. godine, kojom je navedeni zahtjev usvojen, ocjenjujući da je tužbom trebala biti obuhvaćena i drugostepena odluka poslodavca broj I-10857/16 od 08.12.2016. godine, jer je tek tom odlukom tužitelju utvrđen prestanak radnog odnosa sa danom 08.12.2016. godine (pravno jedinstvo odluka tuženog), tako da je prvostepeni sud odlučivao o neurednoj/nepotpunoj tužbi (član 336. u vezi sa članovima 53. i 54. ZPP). U ponovnom postupku, postupajući po uputi drugostepenog suda, tužitelj je podneskom od

² „Službene novine F BiH“ broj: 26/16, 89/18, 23/20, 103/21, 44/22 i 39/24)

17.03.2020. godine postavio i tužbeni zahtjev za utvrđenje nezakonitosti Odluke broj I-10857/16 od 08.12.2016. godine.

Tuženi u reviziji ne spori da je prvobitna tužba podnesena blagovremeno, ali tvrdi da je podneskom od 17.03.2020. godine izvršena neblagovremena preinaka tužbe, uslijed čega je tužitelj prekludiran u svome pravu da u sudskom postupku traži predmetnu sudsku zaštitu.

Dakle, prvobitna blagovremena tužba je sadržavala i zahtjev kojim je tužitelj osporavao zakonitost odluke o otkazu kojom je povrijeđeno njegovo pravo iz radnog odnosa. Postavljajući naknadni zahtjev i za utvrđenje nezakonitosti Odluke broj I-10857/16 od 08.12.2016. godine tužitelj nije povećao prvobitni zahtjev, nije promijenio njegovu istovjetnost niti je uz postojeći zahtjev istakao drugi zahtjev (član 56. stav 1. ZPP). Radi se o istom materijalno pravnom odnosu povodom koga je zasnovana parnica, odnosno istom otkazu ugovora o radu. Stoga se u okolnostima konkretnog slučaja radi o uređenju tužbe i specifikaciji tužbenog zahtjeva, a ne o njenoj preinaci, kako to neosnovano tvrdi tuženi i na toj tvrdnji zasniva prigovor neblagovremenosti tužbe.

Suprotno prigovoru tuženog, vještačenje po vještacima ekonomske struke (prvi vještak je u toku postupka preminuo) je u konkretnom slučaju provedeno u skladu sa odredbama članova 148. i 150. ZPP. Rješenjima prvostepenog suda od 23.01.2018. godine i 09.12.2020. godine vještacima je naloženo da utvrde visinu naknade neto plaće tužitelja za sporni vremenski period na temelju njegovog ugovora o radu od 05.10.2009. godine. Imajući u vidu navedena rješenja, okolnost da su vještaci svoje nalaze i mišljenja izradili u dvije varijante, pri čemu u prvoj varijanti nisu uzimali u račun uvećanje satnice koja je vršena ostalim zaposlenicima tuženog, dok su u drugoj varijanti, osnovom koje je postavljen novčani zahtjev, to uvećanje satnice uzeli u izračun, nema značaj prekoračenja predmeta i obima vještačenja od strane vještaka.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Tužbeni zahtjev (pravilno: tužba) za utvrđenje da je nezakonita i ništava odluka o otkazu ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu broj I-9825/16 od 07.11.2016. godine je odbačena prvostepenom presudom (stav peti izreke prvostepene presude), iako iz obrazloženja prvostepene presude (strana 23. pasus treći prvostepene presude) jasno proizilazi da je prvostepeni sud zapravo zaključio da je navedeni zahtjev osnovan i da stoga isti usvaja).

Međutim, tužitelj nije svojom žalbom pobijao prvostepenu presudu u navedenom dijelu i ukazao na navedenu protivrječnost između izreke i obrazloženja prvostepene presude, tako da je u tom dijelu prvostepena presuda postala pravomoćna.

Upravo na navedenoj činjenici (odbacivanje tužbe u pogledu zahtjeva za utvrđenje nezakonitosti odluke broj I-9852/16 od 07.11.2016. godine) tuženi zasniva revizijski prigovor da je pravomoćnim odbacivanjem tužbe u pogledu navedenog zahtjeva dalje raspravljanje o ostalim tačkama tužbenog zahtjeva bespredmetno.

Međutim, imajući u vidu sadržaj Odluke tuženog broj I-10857/16 od 08.12.2016. godine, čija zakonitost je također predmet tužbenog zahtjeva i koja svojom izrekom, kao konačna odluka, ima iste posljedice po radno-pravni status tužitelja kao i odluka o otkazu broj I-9825/16 od 07.11.2016. godine, jer je odredila prestanak ranijeg ugovora o

radu i prestanak radnog odnosa tužitelja, ne može se prihvatiti pravni stav tuženog da je bilo bespredmetno svako dalje raspravljanje u ovoj pravnoj stvari i da je tužbeni zahtjev trebalo odbiti.

Tuženi je tužitelju otkazao postojeći ugovor uz ponudu nastavljanja radnog odnosa na poslovima drugog radnog mjesta (član 107. Zakona o radu F BiH). Kad radnik ne prihvati ponudu, ponuda poslodavca se pretvara u redovni otkaz ugovora o radu, koji se prosuđuje po pravilima iz člana 96. stav 1. tačka a) Zakona o radu F BiH (poslovno uvjetovani otkaz).

Stoga je bilo potrebno ispitati jesu li ispunjene pretpostavke za otkaz ugovora o radu, kako je to pravilno zaključio i drugostepeni sud.

Prema odredbi člana 23. Zakona o vijeću zaposlenika³ poslodavac se, prije donošenja odluke značajne za prava i interese zaposlenika, obavezno konsultira sa vijećem zaposlenika o namjeravanoj odluci, a naročito kada se, između ostalog, radi o planu zapošljavanja, premještanju i otkazu.

Odredbom člana 26. stav 1. Zakona o vijeću zaposlenika propisano je da poslodavac može, samo uz prethodnu saglasnost vijeća zaposlenika, donijeti odluku o otkazu zaposleniku starijem od 55 godina života. Ako se vijeće zaposlenika u roku od 10 dana od tražene saglasnosti pismeno ne izjasni o davanju saglasnosti, smatra se da je saglasno sa odlukom poslodavca (član 26. stav 2.). Ako vijeće zaposlenika uskrati saglasnost na odluku iz stava 1. ovog člana, rješavanje spora povjerava se arbitraži (član 26. stav 3.).

Dakle, odredba člana 23. Zakona o vijeću zaposlenika razrađuje opštu obavezu konsultovanja poslodavca sa vijećem zaposlenika prije donošenja odluke o premještanju zaposlenika ili otkazu ugovora o radu, dok odredba člana 26. istog zakona uređuje pravo suodlučivanja vijeća zaposlenika s poslodavcem u taksativno navedenim slučajevima, pri čemu su pravne posljedice uskraćivanja saglasnosti od strane vijeća zaposlenika u navedene dvije pravne situacije različite.

Povreda obaveze poslodavca da provede postupak konsultovanja sa vijećem zaposlenika ima za posljedicu ništavost odluke (član 25. Zakona o vijeću zaposlenika). Ukoliko su konsultacije provedene, sam rezultat konsultovanja, odnosno primjedbe i prijedlozi vijeća zaposlenika ne obavezuju poslodavca i on može donijeti namjeravanu odluku neovisno o mišljenju vijeća zaposlenika (član 24. Zakona o vijeću zaposlenika).

Međutim, uskraćivanje prethodne saglasnosti vijeća zaposlenika za donošenje odluke o otkazu zaštićenoj grupi zaposlenika obavezuje poslodavca i rješavanje spora se mora povjeriti arbitraži. U suprotnom, odluka o otkazu je nezakonita, kako je to pravilno u razlozima svoje odluke zaključio i drugostepeni sud, nakon što je utvrdio da tuženi nije proveo proceduru propisanu odredbom člana 26. Zakona o vijeću zaposlenika i tražio saglasnost za predmetni otkaz tužitelju.

Kod otkaza s ponudom izmijenjenog ugovora o radu, u situaciji kad radnik ponudu nije prihvatio, sud ispituje opravdanost razloga za otkaz, a ne valjanost ponuđenog novog ugovora o radu, pa tuženi u reviziji neosnovano insistira na tvrdnji o postojanju organizacijskih razloga za premještanje tužitelja. Organizacijski razlozi za premještanje

³ „Službene novine F BiH“ broj: 38/04

tužitelja su u konkretnom slučaju postojali, ali je povrijeđena dužnost savjetovanja tuženog sa vijećem zaposlenika prije donošenja odluke o otkazu.

Kad je utvrđeno da otkaz ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora nije zakonit, ostao je na snazi ugovor o radu na neodređeno vrijeme koji je radnik prije zaključio. Stoga su sudovi nižeg stepena, na osnovu pravilno prihvaćenih nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke, obavezali tuženog da tužitelju za sporni vremenski period isplati naknade plaća i izvrši uplatu doprinosa, pravilno primjenjujući odredbu člana 106. stav 2.b) Zakona o radu F BiH.

Ostali revizijski navodi tuženog nisu od odlučnog značenja sa aspekta predmeta spora (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP).

Na osnovu svega izloženog valjalo je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tuženog odbiti.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju jer ti troškovi nisu bili potrebni radi vođenja parnice.

Predsjednica vijeća
Sanela Kovač-Grabonjić, s.r.